

Een kruising tussen *Lacerta pityusensis kameriana* Mertens 1927 en *Lacerta pityusensis vedrae* L. Müller 1927

P. E. Ouboter
Wilgenlaan 41, Rotterdam.

Ingezonden: mei 1976
Dit is een artikel in het kader van de activiteiten van de Studiegroep Europese Hagedissen.

INLEIDING

Op 18 maart 1975 vond ik in één van mijn terraria, waarin al jarenlang een ♂ *Lacerta p. kameriana* en een ♀ *Lacerta p. vedrae* leefden acht eieren. Vier eieren hiervan behoorden tot een ouder legsel. Dit oudere legsel kwam niet uit, alle embryo's stierven in volledig ontwikkelde staat in het ei. Van het tweede legsel (gelegd op 16 en 17 maart 1975) ging één ei verloren door schimmel, de drie andere eieren kwamen uit. Het eerste ei dat uitkwam, vertoonde al op 9 mei 's avonds een scheur, waar de kop van het hagedisje half uitstak. Pas de volgende ochtend was het jong uit het ei. Het ei had vlak voor de uitkomst een lengte van 17 mm.

Het jong dat er uit kwam, had een kopromp (K-R) lengte van ongeveer 29 mm. Dit jonge hagedisje was zeer schuw en at slecht. Ongeveer twee maanden later stierf het dier. De twee andere eieren kwamen uit op 12 en 14 mei.

BESCHRIJVING VAN *LACERTA PITYUSENSIS KAMERIANA* (♂).

De kop van het dier is staalblauw met grote zwarte vlekken. De blauwe kleur op de frontoparietalia neigt iets naar groen. Van het oog naar het oor loopt aan beide zijden van de kop via het massetericum een zwarte streep. De supralabialia zijn grotendeels blauw met een paar zwarte vlekken. In het verlengde van de supralabialia loopt een zwarte streep naar de oren.

De submaxillaria zijn aan de kant van de bek hemelsblauw en aan de kant van de keel, evenals het mentale, groenblauw. Mid-

den over de submaxillaria loopt een bronsbruine streep. De keel is hemelsblauw met enkele zwarte vlekjes. De rest van de ventrale zijde is groenblauw. De buitenste ventrale schilden zijn bijzonder fel blauw gekleurd met een paar kleine zwarte vlekjes. De kleur en tekening van de bovenkant van de kop zetten zich op de occipitale band en de parietale banden voort. De zwarte vlekjes liggen hier vaak aaneengesloten en vertonen een neiging tot raatvorming. Tussen de vele staalblauwe schubjes bevinden zich een paar lichtgroene schubjes, die ver uit elkaar liggen. Deze tekening van de occipitale band en de parietale banden loopt door tot vlak achter de achterpoten. De temporale banden en de rest van de flanken zijn hemelsblauw met zwarte vlekjes, die op de temporale banden meestal aaneengesloten liggen in de vorm van raten.

De voorkant van de voorpoot is hemelsblauw, de achterkant groenblauw met een zwarte raatvormige tekening. De achterpoot is grotendeels groenblauw met zwarte vlekjes, die op de bovenkant van de achterpoot een neiging tot raatvorming vertonen en vaak met een bronsbruine kleur omlijst zijn. De staart is lichtblauw met zwarte vlekjes,

die voornamelijk in vier lengterijen zijn gerangschikt. Tussen de blauwe schubben liggen een paar groenblauwe schubben. Naar achteren toe wordt de staart steeds groener en valer (slechte vervelling van de staartpunt).

K-R lengte: 79,7 mm

Staartlengte: 140,4 mm

Totale lengte: 220,1 mm

Femoraalporiën: 21/20

Subdigitaallamellen: 27

verschillen tussen mijn exemplaar en de Eisentraut (materiaal: 15 ♂♂) vond bij deze soort vaak meer groenblauw op de rug en zijden. De bovenkant van de poten was voornamelijk bruinig. Dit zijn de enige door hem beschreven dieren. Bij de ♂♂ (materiaal: 5 ♂♂) vond hij verder de volgende gemiddelde afmetingen en aantallen:

K-R lengte: 79 mm

Staartlengte: 125 mm (2 geregenereerde

Totale lengte: 203 mm staarten)

Buikschilden: 26

Femoraalporiën: 21/21

Subdigitaallamellen: 28

De kleinere staartlengte en totale lengte, die hij vond, worden waarschijnlijk veroorzaakt door de dieren met geregenereerde staarten.

BESCHRIJVING VAN *LACERTA*
PITYUSENSIS VEDRAE (♀).

De kop is zwart met blauwe tot groenblauwe vlekjes. De blauwe kleur van de supralabialia loopt door tot aan het oor.

De gehele ventrale zijde is hemelsblauw met enkele onregelmatig gevormde geelgroene vlekken. Op de keel en de hals bevinden zich vaalzwarte vlekken, op de buitenste rij ventrale schilden zwarte vlekken.

De grondkleur van de rug en de zijden is zwart. Op de grenzen van de occipitale band en de parietale banden bevinden zich groengele lengtestrepen (in het totaal dus vier). De grensstrepen van de occipitale band beginnen als blauwgroene vlekjes. Verder liggen de lengtestrepen overal aaneengesloten. Tussen de lengtestrepen liggen geelgroene en een paar blauwgroene vlekjes. Op de zijden bevinden zich blauwe vlekken.

De voorkant van de voorpoot is blauw met zwarte vlekken. Op de achterkant van de voorpoot overheerst dit zwart en zijn de vlekken blauwgroen. De voorkant van het bovenbeen is blauw met zwarte vlekken, de bovenkant is bruin met zwarte, blauwe en groenblauwe vlekken. De bovenkant van het onderbeen en de voet zijn zwart met bruine en groene tot blauwe vlekken.

De staart is voor 3/5 gedeelte geregenereerd. Het niet-geregenereerde deel is blauw met zwarte vlekjes. Bovenop bevinden zich enkele geelgroene schubben. Het geregenereerde deel is blauwgrijs van kleur. Naar de ventrale zijde toe wordt dit blauwgrijs meer groen.

K-R lengte: 76,6 mm

Staartlengte: 84,9 mm (3/5 deel gereg.)

Totale lengte: 161,5 mm

Buikschilden: 30

Femoraalporiën:

Subdigitaallamellen: 27

Er bevindt zich een soort tweede staartje, met een lengte van 12 mm, halverwege het geregenereerde gedeelte van de staart.

E i s e n t r a u t. (Materiaal 4 ♀♀) vond bij deze soort veel meer geel in de lengtestrepen en vlekken op de rug. De lengtestrepen lagen niet bij alle dieren aaneengesloten. Bij de door hem beschreven dieren overheerst op de bovenkant van het bovenbeen de blauwe kleur. Als grondkleur voor

de bovenkant van de kop noemt hij de kleuren groen en bruin. Verder vond hij bij de ♀♀ (materiaal: 4 ♀♀) de volgende gemiddelde afmetingen en aantallen:

K-R lengte: 59 mm

Staartlengte: 88 mm (1 meting)

Totale lengte: 140 mm (1 meting)

Buikschilden: 29

Femoraalporiën: 23/24

Subdigitaallamellen: 30

De door hem gevonden afmetingen wijken sterk af van de metingen van mijn exemplaar. De K-R lengte van mijn exemplaar is bijna 2 cm groter. Ondanks het feit, dat 3/5 gedeelte van de staart van mijn exemplaar geregenereerd is, verschilt de staartlengte nauwelijks. Ook de door mij gemeten totale lengte is veel groter. Deze verschillen zijn waarschijnlijk te wijten aan het feit, dat er een gering aantal exemplaren met elkaar vergeleken wordt (in het geval van staartlengte en totale lengte maar twee).

BESCHRIJVING VAN *LACERTA*
PITYUSENSIS KAMERIANA X
LACERTA PITYUSENSIS VEDRAE.

Grootste exemplaar (geboren 12 mei 1975). De kop is zeer donkergroen met zwarte vlekken. Aan de buitenkant van de parietalia begint de grensstreep van de parietale band al. De supralabialia zijn hemelsblauw met zwarte vlekken. Voor de oren (schuin achter en onder het massetericum) bevindt zich een hemelsblauwe vlek.

De submaxillaria zijn hemelsblauw met middenop en bij de bek grijze vlekken. De ventrale zijde is blauwgroen. Op de keel bevinden zich enkele dunne zwarte streepjes en op de op één na buitenste rij en de buitenste rij ventrale schilden zwarte vlekjes. Op het anale schild bevindt zich één grote zwarte vlek. Tussen kop en voorpoten is het hier hemelsblauw gekleurd met zwarte ringetjes.

De occipitale band en de parietale banden zijn zwart. Deze banden worden begrensd door groene lengtestrepen. Achter de occipitale bestaan deze lengtestrepen, over een lengte van 7 mm, uit bruingroene vlekjes. De onderste grensstrepen van de parietale banden beginnen al op de parietalia. Deze lengtestrepen zijn eerst geel, daarna groen

en lossen ongeveer op het midden van de romp in blauwgroene vlekken op. Op de zwarte grondkleur van de rug bevinden zich groene vlekjes. De zijden zijn zwart en bronsbruin met blauwe en blauwgroene vlekjes.

De voorkant van de voorpoot en de hand zijn zwart en blauw. De bovenkant van de bovenarm is zwart met geelgroene vlekjes en de bovenkant van de onderarm bruin met zwarte en geelbruine vlekjes. De voorkant van het bovenbeen is blauwgroen met zwarte vlekken. Zeer opvallend is de bruine bovenkant van de achterpoot met beige en enkele geelgroene vlekjes, die zwart omzoomd zijn.

De bovenkant van de staart is zwart tot donkerbruin met blauwgroene vlekjes en meer naar onderen toe ook zwarte vlekjes. Naar achteren toe wordt de onderkant van de staart steeds minder blauwgroen.

K-R lengte: 57,6 mm
Staartlengte: 122 mm
Totale lengte: 179,6 mm
Buikschilden: 27
Femoraalporiën: 21/21
Subdigitaallamellen: 27

Kleinste exemplaar (geboren 14 mei 1975). Omdat dit dier nog vrij klein is en de kleur en tekening daarom misschien nog veranderen, zal ik hier alleen de verschillen met het vorige exemplaar aangeven.

De blauwe vlek achter het oor loopt door tot aan de eveneens blauwe supralabialia.

De submaxillaria zijn hemelsblauw en meer naar voren toe groenblauw met zwarte vlekken, ook bruine tinten.

De occipitale band en de parietale banden zijn achter de kop bruin met zwarte vlekjes, pas meer naar achteren toe gaat het zwart overheersen. De buitenste grensstrepen van de parietale banden blijven tot aan de achterpoten geel. Op de zijden overheerst het bruin.

De bovenkant van de onderarm is bruin met gele, zwart omzoomde vlekjes. De bovenkant van de achterpoot is lichter bruin gekleurd dan hetzelfde gedeelte bij het vorige exemplaar.

De staart is bruingroen, meer naar achteren toe gaat het bruin overheersen. Het voorste

gedeelte van de staart wordt naar de ventrale zijde toe meer groen, met zwarte en beige vlekjes en achter de achterpoten ook blauwe vlekjes.

K-R lengte: 55,2 mm
Staartlengte: 109 mm
Totale lengte: 164,2 mm
Buikschilden: 29

CONCLUSIE

Het is duidelijk dat de jongen het meest lijken op hun moeder: *Lacerta p. vedrae*. Vooral de vier lengtestrepen op de rug en de gevarieerdheid aan kleuren doen zowel de jongen als het ♀ duidelijk onderscheiden van *Lacerta p. kameriana*.

Enige verschillen tussen de jongen en *Lacerta p. vedrae*, die er toch nog zijn (uitgaande van *Lacerta p. vedrae*).

De kop van *Lacerta p. vedrae* is donkerder. De ventrale zijde is duidelijk veel feller blauw van kleur.

In de kleur van de lengtestrepen bevindt zich meer geel.

Op de zijden komt geen bruin voor, op de poten slechts weinig.

WOORD VAN DANK

Bij deze wil ik de volgende personen bedanken: **D i e t e r L i l g e**, die de beide ouderdieren voor mij heeft meegenomen vanaf de betreffende eilanden (Espartó en Vedra). **D h r . A . J . J . T i n d e m a n s**, die één maand na de geboorte van de jongen al mijn dieren tijdelijk heeft overgenomen en die dus ook de jongen heeft grootgebracht.

SAMENVATTING

Bij een kruising tussen *Lacerta pityusensis kameriana* **M e r t e n s** 1927 en *Lacerta pityusensis vedrae* **L. M ü l l e r** 1927 bleken de jongen het meest op *Lacerta p. vedrae* (♀) te lijken.

Literatuur

E i s e n t r a u t , M . (1949): Die Eidechsen der Spanischen Mittelmeerinseln und ihre Rassenaufspaltung im Licht der Evolution. (Ibid. 26)